

หลักบริหาร “หนึ่งสื่อหลักวิชาการ”

วิเชียร ตรีสุภาพกุล

ต่อ จากฉบับที่แล้ว

จากว่าจะกายอยู่ในป่าเขาเท่านั้น โคลงสุภาชิตบที่บ่งบอกชัดเจนถึงเรื่องนี้โดยเปรียบเปรยเหมือน เมื่อเกิดอัคคีภัยขึ้น ฤทธิ์เดชของอัคคีมีมากอย่างมหันต์ เพราะมันจะเผาผลาญทุกสิ่งที่อยู่ใกล้ หรือขวางหน้า ยิ่งความเสียหายทั้งแก่ทรัพย์สินและชีวิต เพราะฉะนั้น ในเมื่อเราต้องมาอยู่ร่วมกันไม่ว่าจะเป็นบ้านใกล้เรือนเคียง ทำงานในองค์กร หน่วยงานเดียวกัน เมื่อมีภัยมากล้ากลายดังไฟที่กำลังไหม้อยู่ เพื่อนบ้านย่อมได้รับผลกระทบกระเทือน หากไม่ช่วยกันดับ ก็มีหวังว่าบ้านเรือนตัวเองจะถูกไหม้ไปด้วย

เช่นเดียวกับคนที่ทำงานร่วมกันในองค์กร เมื่อมีภัยวิกฤติเกิดขึ้น ทุกคนจะต้องตื่นตัวร่วมด้วยช่วยกันสู้ภัย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ทุกหน่วยงานจะต้องมีจิตสำนึกอยู่เสมอที่จะต้องปฏิบัติงานให้ดีที่สุดตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ไม่เพียงเท่านั้น ยังจะต้องรักษาองค์กรให้อยู่รอด ให้เข้มแข็ง โดยไม่ต้องเกรงใจจนว่าเป็นหน้าที่ใคร หรือต้องรอให้คนอื่นริเริ่มก่อน ทุกคนต้องคิดถึงเป้าหมายใหญ่ขององค์กร ด้วยการอุทิศทุ่มเทความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน ควรต้องจำใส่ใจเสมอว่า หากองค์กรล่มสลาย เราย่อมล้มด้วยอย่างแน่นอน

โคลงบทที่ 47 แม่ชาติตระกูลดี หากไร้คุณสมบัติก็หมดราศี
นับเป็นสังขารมประการหนึ่ง คือ คนเราเลือกเกิดเองไม่ได้ บ้างเกิดมาในตระกูลดี รูปงาม มีฐานะ เป็นต้นทุนประการหนึ่ง ในทางกลับกัน

โคลง บทที่ 45 **รูปสลายแต่ชื่อเสียง** คำสอนตามโคลงสุภาชิตบที่สะท้อนสะท้อนให้เราได้อ่านกันว่า คนเราล้วนไม่จริงยั่งยืน รูปกายสังขารนี้ไม่เที่ยง ย่อมมีวันดับสลายไปตามกาลเวลากันทั้งสิ้น ไม่ว่าผู้หนึ่งจะยิ่งใหญ่ปานใดก็ตาม ล้วนไม่พ้นมัจจุราชไปได้เลย ทรัพย์สินศฤงคารที่มากมายกายกองก็ไม้อาจนำไปปรโลกได้ จะคงไว้ก็แต่ชื่อเสียง คุณงามความดี หรือความเสียสละที่กระทำไว้เท่านั้น

โคลงบทนี้ได้ตอกย้ำให้รู้จัก หรือสำเหนียกไว้อยู่เสมอถึงวงศาวนว่านเครือที่อยู่หลังที่จะพลอยได้รับผลอันดีจากคุณงามความดีของผู้ที่จากไป หรือคำสาปแช่งจากผลกรรมที่สร้างไว้ในทางลบ ซึ่งเป็นข้อระแวงระวังที่มีคุณค่ายิ่ง เพราะฉะนั้น ในฐานะของผู้นำ หรือผู้บริหาร ควรจะตระหนักในเรื่องนี้ให้จงหนัก ยามเมื่ออยู่ในตำแหน่งแห่งที่ ที่มีอำนาจ ก็ต้องใช้อำนาจที่ถูกต้อง มีคุณธรรม (Merit) และมีจริยธรรม (Ethic) ในการทำงาน

โคลงบทที่ 46 ความรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูล มีคำกล่าวที่ว่าคนเราเมื่ออยู่ด้วยกันในสังคม จำเป็นต้องมีการอาศัยเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพราะยอมเป็นไปไม่ได้เลยที่คนเราจะอยู่คนเดียวในโลก นอกเสีย

คนที่เกิดมาในตระกูลยากไร้ ฐานะอาจงาม หรือไม่งามก็ได้ เพียงเท่านั้น ต้นทุนก็ต่างกันเสียแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังไม่อาจถือว่าเป็นสมบัติทั้งชีวิตก็หาไม่ เพราะการที่รูปร่างจะงามหรือไม่งาม เป็นเพียงรูปขันธ์ภายนอก ไม่จริงยั่งยืน คุณสมบัติที่อยู่ภายในต่างหากที่สำคัญ หากพิจารณากันให้ถ่องแท้ การที่คนจะมีคุณสมบัติดีเกิดจากการสั่งสมจนเป็นเนื้อเดียวเป็นที่ปรากฏ ฉะนั้น เมื่อประพจน์ดีประพจน์ชอบ ย่อมเป็นที่เห็นชัดแก่คนทั่วไป ที่แน่ๆ คือ จะต้องมอบคุณสมบัติของความเป็นคนสุจริต คิดดี พูดดีและทำดี

หากพิจารณากันในแง่มุมของการบริหารองค์กรแล้ว บุคคลที่ได้รับการเลือกสรรเข้ามาทำงาน ย่อมมีคุณสมบัติ นั่นคือ มีความรู้ความสามารถ หรือมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะปฏิบัติในตำแหน่งหน้าที่นั้นๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นเขาผู้นั้นก็ย่อมจะใช้ความรู้ความสามารถที่ตนมีปฏิบัติงานให้มีผลลัพท์อย่างเต็มความสามารถ แต่นั่นก็ยังไม่เพียงพอ เพราะการเป็นคนเก่งกับคนดีนั้น หากมีในคนๆ เดียวกัน ถือว่าสมบูรณ์ สิ่งที่น่ากลัวก็คือ คนเก่ง แต่ไร้จริยธรรมนั้นแล้วร้ายกว่าสิ่งใดๆ ฉะนั้น การที่ใครจะมีภูมิหลังครอบครัวดีเพียงไรก็ตาม

แต่ขาดธรรมะ ขาดจริยธรรม ขาดความสุจริตแล้วอันตรายต่อองค์กรยิ่งนัก จะพาให้องค์กรเสื่อมทรุดได้ง่ายๆ

โคลงบทที่ 48 ทำงานอย่าล้าเล หากผิดก็แก้ไข จุดหลักที่สำคัญที่โคลงสุภาษิตบทนี้ก็คือ การจะทำงานใดๆ ให้สำเร็จ จะต้องมิจิตแน่วแน่ มุ่งมั่น ทำด้วยความมั่นใจ ไม่ลังเลสงสัย หรือย่อท้อต่ออุปสรรคเพราะการมัวแต่ล้าเล สงสัย จะทำให้งานที่กำลังจะดำเนินไปต้องหยุดชะงักได้ หากลองพิจารณาถลึงลงไปในความหมายของโคลงบทนี้แล้ว ยังต่อยอดไปได้อีกมากมาย กล่าวคือ การจะทำกิจการสิ่งใด จะต้องมีการศึกษาถึงความเป็นไปได้เสียแต่แรกและต่อไปก็คือ การวางแผนดำเนินการ เป้าหมาย เพื่อให้มีทิศทางที่จะไปสู่ หากมีปัญหาใดๆ ในระหว่างการปฏิบัติก็สามารถที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการ ไม่ใช่ละทิ้งเมื่อประสบอุปสรรค หรือข้อจำกัดเพราะฉะนั้น เมื่อกระทำการใด จะต้องมีความแน่วแน่มุ่งมั่นให้ไปสู่จุดหมาย ข้อสำคัญ

ประการหนึ่งก็คือ จะต้องมีความเด็ดเดี่ยวเกี่ยวกับการตัดสินใจ คือ มีภาวะของ decisive ไม่ใช่ป้อแป้จนเสียทิศทาง เนื่องจากจะกระทบถึงความเชื่อมั่นของเหล่าผู้ใต้บังคับบัญชาได้

ฉะนั้น เมื่อใดก็ตามที่ตัดสินใจดำเนินการแล้วก็ต้องปฏิบัติอย่างวิริยะอุตสาหะ หากมีข้อผิดพลาดใดๆ ก็ควรเก็บเป็นประสบการณ์และถือเป็นบทเรียนที่ควรสังวร ทั้งนี้ เพื่อจะได้ไม่ผิดพลาดซ้ำสองอีก ผู้ที่ประสบความสำเร็จล้วนผ่านความเจ็บปวดจากความผิดพลาด ล้มเหลวมาแล้วทั้งนั้น แต่เมื่อพลาดแล้วก็กล้าที่จะแก้ตัวใหม่ เสมือนดั่งนักกีฬา กว่าที่จะก้าวสู่ผู้มีชัย ก็ต้องผ่านความเจ็บปวดจากความเป็นผู้แพ้และเมื่อมีจิตที่แข็งแกร่งเสียอย่าง ก็ก้าวสู่ชัยชนะในที่สุด

ในการบริหารองค์กรก็คงไม่ต่างเท่าไร การจะผลักดันให้องค์กรแข็งแกร่ง ยืนหยัดอยู่ได้ ล้วนต้องผ่านการล้มลุกคลุกคลาน และที่แน่ๆ ก็คือสมาชิกในทีมต้องมีจิตที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะผู้นำจะต้องมิจิตทัศน์ (Vision) มีภาวะผู้นำ (Leadership) มีความยืดหยุ่น (Flexible) และพร้อมต่อการแก้ไข มีกลยุทธ์ (Strategy) หรือกลเม็ด (Tactic) ที่จะแก้ไขความผิดพลาดที่ผ่านมาให้เป็นมีผลงานได้อย่างไร

โคลงบทที่ 49 ให้เพื่อนยืมทรัพย์ เหมือนเพาะศัตรู โคลงสุภาษิตบทนี้เป็นคำสอนที่สามารถเตือนใจคนทุกคนได้ทุยกุศทุกสมัย แม้กาลเวลาจะผ่านเลย แต่มันก็ยังทันสมัยเสมอ อันที่จริงความหมายของคำว่าเพื่อนนั้นมีความหมายลึกซึ้งอยู่ในตัวเอง แต่หลาย ๆ คนมักจะเจ็บปวดและเสียเพื่อนไปอย่างง่ายดายจากความเอื้ออารีของเพื่อนที่ให้ยืมทรัพย์สิน แต่เพื่อนที่ยืมทรัพย์สินก็กลับเป็นคนทำลายมิตรภาพลงอย่างยับเยินจากการที่ไม่คืนเงินยืมหรือทรัพย์สิน แถมยังหลีกหนีหน้า ซึ่งอาจเพียงเพราะไม่มีทรัพย์สินจะคืน หรืออับอายไม่กล้าเผชิญหน้า ยิ่งในยุคหลังๆ นี้ มีค่ากล่าวใหม่ๆ จากบรรดาผู้ไม่มีทรัพย์สินจะจ่ายคืนแก่เจ้าทรัพย์ว่า **ไม่มี ไม่หนี ไม่จ่าย** ด้วยแล้วก็เป็นเรื่องที่ดีอึดไม่น้อย

ในโคลงบทนี้จึงให้คำสอนไว้ว่าหากเพื่อนอยากจะให้เพื่อนยืม ก็ควรจะให้ยืมในอัตราที่ไม่มากนัก เพราะหากให้ยืมมาก โอกาสที่จะได้คืนมีน้อย จะยังความแตกหัก หมางสาอันเกิดจากการไม่จ่ายคืนทรัพย์สินได้ในองค์กรต่างๆ แม้ในปัจจุบัน คาดว่าคงมีไม่น้อยที่มีเรื่องราวทำนองนี้ปรากฏอยู่ทั่วไป ซึ่งคนที่ทำงานในองค์กรต่างๆ ควรระมัดระวัง เพราะการที่ผิดใจเพียงนิดอาจจะลุกลามกระทบสู่เรื่องใหญ่ๆ ก็เป็นไปได้